

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่
ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

FACTORS THAT ARE THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PRINCIPLES OF
SECULAR DHAMMA AND EFFICIENCY IN PERFORMING DUTIES OF PERSONNEL
OF THE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN KOSUM PHISAI
DISTRICT MAHA SARAKHAM PROVINCE

พระครูวินัยธรสุวรรณ สุวรรณ (เรืองเดช)

Phra Khruwinai thornsuan Suwanno (Reungde)

โรงเรียนการกุศลวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น

Kankusonwatnongwang School, Khon Kaen Province, Thailand

E-mail: suwanneu142@gmail.com

วันที่รับบทความ: 5 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 26 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 28 มกราคม 2567

Received: January 5, 2024; Revised: January 26, 2024; Accepted: January 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน และกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จำนวน 10 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับ ประกอบการอภิปรายผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า : (1) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติ

หน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความสามารถ (X2) ด้านระบบการตรวจสอบ (X4) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X1) ตามลำดับ และ (3) ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทนอดกลั้นและไม่ถ้อยถอย เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและเพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรม, ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่, บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the relationship between the principles of secular dhamma and the performance of duties of sub-district administrative organization personnel (2) to study the factors that have a relationship between the principles of secular dhamma and the performance of duties of the organization's personnel Subdistrict Administrative Organization and (3) to study guidelines for developing the relationship between the principles of secularism and the performance of duties of Subdistrict Administrative Organization personnel in Kosum Phisai District The sample group included personnel of the Subdistrict Administrative Organization and those who came to receive services in Kosum Phisai District. Maha Sarakham Province, 359 people, and the target groups include Administrators and department heads in the Subdistrict Administrative Organization in Kosum Phisai District, totaling 10 people, were quantitative research and qualitative research Statistics using frequency distribution statistics and percentage of respondents Analyzed by presenting in tables using mean statistics and standard deviation multiple regression analysis using sequential variable selection method. Accompanying the discussion of results Data analysis and descriptive analysis the results of the research found that: (1) the relationship between the principles of Secular Dhamma and the performance of duties of Subdistrict Administrative Organization personnel in Kosum Phisai District. Maha Sarakham Province Overall, it is at a moderate level. (2) Factors that have a relationship between the principles

of secularism and the performance of duties of subdistrict administrative organization personnel in Kosum Phisai District. Maha Sarakham Province Importantly, they include competence (X2), inspection system (X4), and relationships (X1), respectively and (3) various projects should be organized to suit personnel and various situations by being sincere in performing duties to serve the public. Be honest and sincere with each other in performing your duties and be punctual. Develop and increase efficiency in performing duties by training to build new skills and knowledge to keep up with the situation and have patience and tolerance and never give up when encountering obstacles and problems in the performance of duties As well as strengthening unity in the organization to be of one mind and organizing training for personnel to have a generous mind towards the public and co-workers for the efficiency of the organization.

Keywords: Factors that Have a Relationship Between Principles of Secularism, Performance of Duties, Organizational Personnel Subdistrict administration

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย และมีการกระจายอำนาจการปกครองให้กับประชาชนอย่างแท้จริงและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง การบริหารการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานท้องถิ่นของตนตามวิถีทางประชาธิปไตยให้เป็นไปในทิศทางที่ตนปรารถนา อันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังเป็นการยอมรับในคุณค่าศักดิ์ศรีและความสำคัญของประชาชนในท้องถิ่นให้รู้สึกว่าคุณค่าตนมีความเกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งการควบคุมการตรวจสอบและการถอดถอนเป็นต้น ให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความหวงแหนและปกป้องผลประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยและเป็นกลไกในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่นอันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547 มีฐานะเป็นนิติบุคคล (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2560)

องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคือมีสมาชิกสภาและผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในตำบล มีการบริหารงานโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาตำบลกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานก็ย่อมสามารถที่จะแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นระดับตำบลตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตนและเป็นเครื่องมือที่ดี

สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นที่จะก้าวและพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำร่างข้อบัญญัติและข้อบังคับตำบล การประชุมสภา การจัดทำระเบียบสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง พนักงานจ้าง การเลือกตั้ง งานเกี่ยวกับกฎหมายและคดี การประนีประนอมข้อพิพาทต่าง ๆ การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560) อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นส่วนหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย มีบทบาท ภาระหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานจะมีผลต่อสภาพสังคมนั้น ๆ จากการศึกษาพบว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลประสบปัญหาหลายประการ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจในบทบาทอำนาจและหน้าที่รวมถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้น ๆ ว่าจะดำเนินการอย่างไรหรือกล่าวได้ว่ายังขาดทักษะในการปฏิบัติตามหน้าที่ ขาดคู่มือที่จะแนะนำการทำงานตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรมเข้าใจง่ายและปฏิบัติได้ปฏิบัติงานตามใจตัวเอง และพวกพ้องไม่ยึดกฎระเบียบและข้อบังคับซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพยังคงต้องปรับปรุงแก้ไข (จินตวีร์ เกษมสุข, 2559)

หลักธรรมในพระพุทธศาสนาถือได้ว่าสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะสอนให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพ ไม่ได้บังคับให้เชื่อสอนให้คนใช้เหตุผลสอนให้สังคมเกิดความสามัคคีกัน สอนให้คนประพฤติดีมีศีลธรรมหลักขรรยาวาสธรรม 4 เป็นคุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เป็นธรรมที่สร้างความซื่อสัตย์สุจริต ผิดคน ช่มใจ ยับยั้งตนไม่ให้หลงไปทำผิด อดทนต่ออุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ และเสียสละแก่ส่วนรวม (พระธรรมเจดีย์ (ประกอบ ธมฺมเสฏฺฐ), 2552) จึงต้องการนำหลักขรรยาวาสธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อจะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ประสบผลสำเร็จเสริมสร้างความมั่นคงของการพัฒนาท้องถิ่นจงใจให้คนมาร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นยังนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต แต่การปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จผลที่พึงประสงค์นั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถในทางวิชาการแล้ว บุคคลยังจะต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือ ความหนักแน่น มั่นคงในสุจริตธรรมและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแนบคายในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมกันด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอนและบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต, 2550)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักขรรยาวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อที่จะนำไปสู่การบูรณาการและสร้างแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลัก

ฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อ ยอดไปสู่ความเจริญขององค์กร ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,475 คน (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 18 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,475 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.84 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัว

แปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือกและจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการใช้การสรุปความ และการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัย

1) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักสัจจะ	3.05	0.62	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักทมะ	3.02	0.76	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักขันติ	3.01	0.78	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักจาคะ	3.04	0.68	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.04	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$ S.D.=0.68) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักสัจจะ ($\bar{X} = 3.05$

S.D.=0.62) ด้านการปฏิบัติตนตามหลักจาคะ ($\bar{X}$ =3.04 S.D.=0.68) ด้านการปฏิบัติตนตามหลักทมะ ($\bar{X}$ =3.02 S.D.=0.76) และด้านด้านการปฏิบัติตนตามหลักขันติ ($\bar{X}$ =3.01 S.D.=0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านกระบวนการความสัมพันธ์	3.07	0.19	ปานกลาง
ด้านความสามารถ	3.02	0.67	ปานกลาง
ด้านระบบการดำเนินงาน	3.04	0.56	ปานกลาง
ด้านระบบการตรวจสอบ	3.05	0.57	ปานกลาง
ด้านความสำเร็จ	2.87	0.78	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.02	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.02 S.D.=0.48) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ ($\bar{X}$ =3.07 S.D.=0.19) ด้านระบบการตรวจสอบ ($\bar{X}$ =3.05 S.D.=0.57) ด้านระบบการดำเนินงาน ($\bar{X}$ =3.04 S.D.=0.56) ด้านความสามารถ ($\bar{X}$ =3.02 S.D.=0.67) และด้านความสำเร็จ ($\bar{X}$ =2.87 S.D.=0.78) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	2.313	.241	.134	9.588	.000	.257	1.538
ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X_1)	.193	.065	.223	2.982	.003*	.420	2.381
ด้านความสามารถ (X_2)	.240	.052	.323	4.635	.000*	.485	2.062
ด้านระบบการดำเนินงาน (X_3)	-.012	.050	-.012	-.229	.819	.847	1.180

ด้านระบบการตรวจสอบ (X ₄)	.203	.027	.006	.115	.000*	.970	1.031
ด้านความสำเร็จ (X ₅)	-.014	.048	-.022	-.284	.776	.405	2.467

$$SE_{est} = \pm .41578 \quad R = 0.319; R^2 = 0.102; \text{Adj. } R^2 = 0.805; F = 6.168; p\text{-value} = 0.001$$

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความสามารถ (X₂) ด้านระบบการตรวจสอบ (X₄) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .203 และ .193 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านระบบการดำเนินงาน (X₃) และด้านความสำเร็จ (X₅) ตามลำดับ

3) แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า : ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทน อดกลั้น และไม่ถือ เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและเพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

อภิปรายผล

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปาน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักสัจจะ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักจาละ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักทมะ และด้านด้านการปฏิบัติตนตามหลักขันติ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์แดนชัย อภิขโย, พระครูวิจิตรธรรมโชติ,กันตภณ หนูทองแก้ว (2562) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา. ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านขันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทมะและด้านจาอะ ส่วนด้านสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเนื่องพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีการใช้หลักทรวาสในการพัฒนาคุณธรรมชีวิตอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ ด้านระบบการตรวจสอบ ด้านระบบการดำเนินงาน ด้านความสามารถและด้านความสำเร็จ ตามลำดับ ทั้งอาจเป็นเพราะว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการปรับใช้และการเสริมสร้างเชิงรุกเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาศวิกรณ์ เปมสีโล (ตั้งคำ) และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการบูรณาการหลักทรวาสธรรมกับการปฏิบัติตนของครอบครัวไทย ยุคไทยแลนด์ 4.0. ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักทรวาสธรรม ได้แก่ สัจจะ ทมะ ขันธ์ และจาอะ 2) การปฏิบัติตนของ ครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ด้าน มั่นคงภายในครอบครัว และด้านสังคมและประเทศชาติ 3) หลักทรวาสธรรมที่นำมาบูรณาการกับการปฏิบัติตนของครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้แก่ หลักทรวาสธรรมด้านสัจจะ หลักทรวาสธรรมด้านทมะ หลักทรวาสธรรมด้านขันธ์และหลักทรวาสธรรมด้านจาอะ 4) สร้างองค์ความรู้ใหม่และรูปแบบการบูรณาการหลักทรวาสธรรมกับการปฏิบัติตนของ ครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้แก่ การนำหลักทรวาสธรรมปลูกฝังกับการปฏิบัติในครอบครัว การใช้ตัวกลั่นกรองผ่านทางกาย จิต ปัญญา และสังคมเป็นตัวเชื่อม การสร้างกรอบในการยึดถือธรรมโดยใช้ศีลธรรม (เน้นปฏิบัติ) คุณธรรม (เน้นจิตใจ) และจริยธรรม (เน้น ความรู้) ฝึกปฏิบัติจนนำไปสู่การพัฒนาความรู้เท่าทัน (รู้จักตนเอง ปฏิบัติถูกต้อง (ทักษะชีวิต) ตั้งมั่นอยู่ในความดี (ละอายบาปทั้งปวง) และมีสุขภาวะที่ดี (สุขแท้) เพื่อเกิดการพัฒนาทั้งทวาร่างกายและจิตใจ แก่นแท้ของหลักปฏิบัติตนโดยใช้หลักทรวาสธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดี งาม และพัฒนาตนสู่ความเจริญแก่ครอบครัว

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความสามารถ (X2) ด้านระบบการตรวจสอบ (X4) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .203 และ .193 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านระบบการดำเนินงาน (X3) และด้านความสำเร็จ (X5) ตามลำดับ ทั้งอาจเป็นเพราะว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 3 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญแต่อีก 2 ด้านไม่

มีความสัมพันธ์แต่ทั้ง 5 ด้านสามารถนำไปปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีต่อองค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุนทรธรรมนาถ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับศึกษาการบริหารงานบุคคลตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติ หน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อกันในการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทนอดกลั้น และไม่ถ้อยถอย เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความ สามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและ เพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณา มธุลาภรังสรรค์ (2560) ได้ ศึกษาเรื่องรูปแบบการลดความรุนแรงของครอบครัวตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีปัญหาความรุนแรงของ ครอบครัวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม อยู่ในระดับปกติ 2) รูปแบบการลดความรุนแรงของครอบครัว ตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า การนำหลักธรรมในการครองเรือน ไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ให้มีความซื่อสัตย์ อดทน ข่มใจและเสียสละ รวมทั้งการส่งเสริมให้เป็น ครอบครัวตัวอย่างที่จะไม่ใช้ความรุนแรงในครอบครัวพูดคุยสอบถามด้วยความสนทนกัน

สรุป

1) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปาน โดยเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามหลักสัจจะ ด้านการปฏิบัติตามหลักจาละ ด้านการปฏิบัติตามหลัก ทมะ และด้านด้านการปฏิบัติตามหลักขันติ ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ ด้านระบบการตรวจสอบ ด้านระบบการ ดำเนินงาน ด้านความสามารถและด้านความสำเร็จ ตามลำดับ

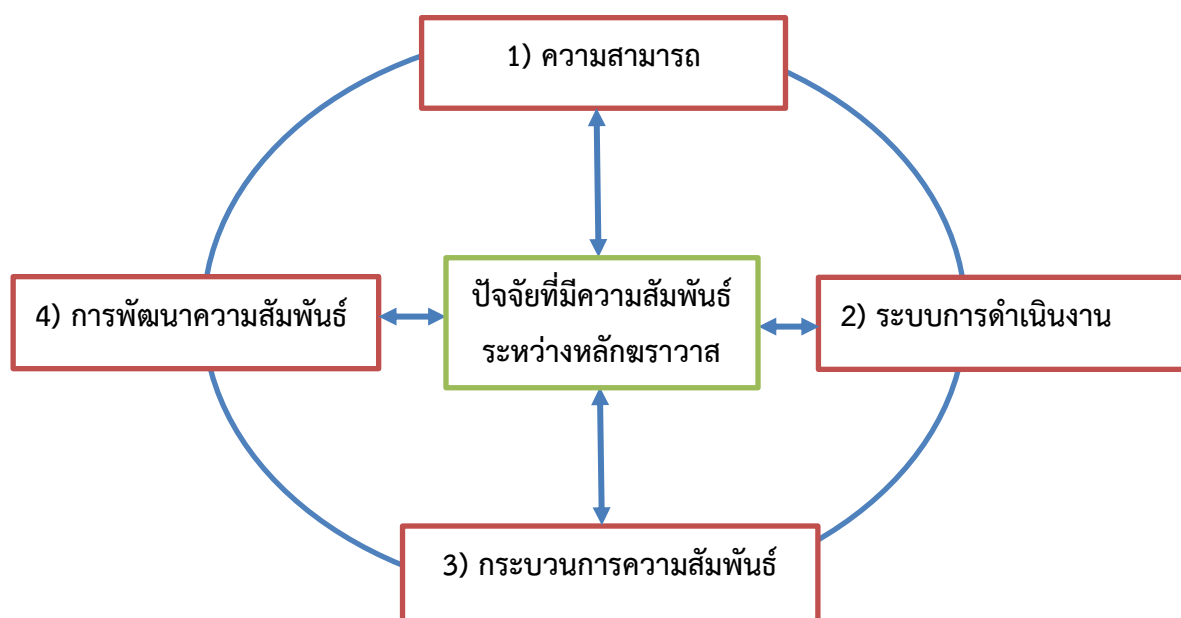
3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้าน ความสามารถ (X2) ด้านระบบการตรวจสอบ (X4) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์ ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .203 และ .193 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วน

ตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านระบบการดำเนินงาน (X3) และด้านความสำเร็จ (X5) ตามลำดับ

4) ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทนอดกลั้น และไม่ถ้อยถอย เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและเพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะทั้งเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์กรควรมีนโยบายการนำหลักธรรมาธรรม 4 มาใช้กับบริหารงานและพัฒนาองค์กรให้เป็นระบบ และควรมีนโยบายการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาต่างๆ เพื่อมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและความชัดเจน

1.2 องค์กรมีนโยบายเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับบุคลากรและควรจัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 บุคลากรควรนำหลักธรรมาธรรม 4 และหลักธรรมอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กร และควรสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาตนเองในปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นกับองค์กรและเป็นการบริการประชาชนให้ดีที่สุดตลอดถึงแนวทางในการนำมาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 บุคลากรควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริตและเป็นเที่ยงตรงทั้งต่อองค์กรและควรให้ความร่วมมือในกิจกรรมการสร้างสามัคคีภายในองค์กรและชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทต่าง ๆ ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่น ๆ เช่น สาราณียธรรม พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 มาบูรณาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

3.2 ควรศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างแรงจูงใจนำหลักธรรมมาพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3 ควรศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน และศึกษาแบบเจาะลึกเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ:

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). รายงานสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

จินตวิรี เกษมสุข. (2559). หลักการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระมหาศรีวิกรม เปรมสิโล (ตั้งคำ) และคณะ. (2561). การบูรณาการหลักธรรมาธรรมกับการปฏิบัติตนของ

ครอบครัวไทย ยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 3(2), 44 – 62.

- พระครูสังฆรักษ์แดนชัย อภิขโย, พระครูวิรัตธรรมโชติ,กันตภณ หนูทองแก้ว. (2562). การใช้หลักขรวาธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการ มจร. บุรีรัมย์, 4(2), 24 – 34.
- พระครูสุนทรธรรมนาถ. (2565). การบริหารงานบุคคลตามหลักขรวาธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 2(5), 33 – 41.
- พระธรรมเจดีย์ (ประกอบ ธมมเสฏฐโณ). (2552). หลักขรวาธรรม 4. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). ธรรมานุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2560). ผลึกความคิด...การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.